

Voor vereenvoudigde karakters (§ 12.5.1) zijn pogingen om een nieuwe standaardlijst van radicalen in te voeren niet effectief gebleken. De lijst van vereenvoudigde radicalen kan per woordenboek verschillen en is soms langer dan de traditionele lijst. In de volgende uiteenzetting is uitgegaan van de 214 traditionele radicalen, zoals in tabel 12.15. Het identificeren van radicalen met behulp van nummers is vooral een westerse sinologische traditie. Chinese woordenboeken geven de radicalen meestal in een ongenummerde lijst, maar wel altijd in een vaste volgorde.

De lijst van radicalen is gerangschikt volgens het aantal strepen, van nr. 1 一 *yī* ‘één’ tot en met nr. 214 龠 *yuè* ‘fluit’, met 17 strepen. In een woordenboekregister dat is gerangschikt op radicalen volgt op elk radicaal een reeks van onder dat radicaal ondergebrachte karakters. De volgorde in de reeks wordt bepaald door het aantal strepen dat overblijft naast het radicaal. Bij radicaal 75 木 *mù* ‘boom’ toont het register dus achtereenvolgens:

het radicaal zelf:	木
木 plus een streep:	未, 末, 本, enzovoort
木 plus twee strepen:	朱, 朴, 朽, enzovoort
木 plus drie strepen:	季, 杉, 村, enzovoort
木 plus vier strepen:	杭, 杯, 東, enzovoort
<i>tot en met</i>	
木 plus 21 strepen	欖

Voor het opzoeken van een karakter in een Chinees woordenboek kunnen drie stappen worden onderscheiden. In het onderstaande voorbeeld wordt gezocht naar het karakter 炕. De drie stappen zijn ook geïllustreerd in figuur 12.16.

- Stap 1** Bepaal het radicaal. Enkele aanwijzingen staan hieronder; in dit geval is het radicaal 火 *huǒ* ‘vuur’, nr. 86 in tabel 12.15.
- Stap 2** Tel hoeveel strepen het karakter meer heeft dan het radicaal. Naast het radicaal 火 staat hier het element 亢, dat vier strepen heeft. De extra strepen worden genoteerd achter een dubbele punt, zodat 86:4 staat voor de combinatie van radicaal nr. 86 plus vier strepen.
- Stap 3** Zoek op de betreffende plaats in de lijst van radicalen een verwijzing naar de ingang in het woordenboek. Het type verwijzing kan per woordenboek verschillen: een bladzijdenummer, een karakternummer of de uitspraak in transcriptie.

Bij **stap 1** is het grootste probleem dat van hetzelfde karakter meestal meerdere componenten in de lijst van radicalen staan. Zo kan het karakter 帛 worden gesplitst in de componenten 白 en 巾, nr. 106 en nr. 50 in de lijst van radicalen; in het karakter 張 is het linkerdeel 弓 radicaal 57 en het rechterdeel 長 radicaal 168.

Figuur 12.16 Het opzoeken van een karakter met behulp van radicalen

Op te zoeken karakter

Stap 1: radicaal bepalen

Stap 2: extra strepen tellen

Stap 3: het register van het woordenboek raadplegen voor een verwijzing, bijvoorbeeld:

(a) naar de pagina waar het karakter staat (*Cídiǎn* 1996: 42)

(b) naar het nummer van het karakter in het woordenboek (*Far East* 1992: 18)

(c) naar de uitspraak van het karakter in een alfabetische lijst (Simon 1947: 82)

(a)	(b)	(c)
灰 499	四 炎 3176	④
灯 225	炊 3177	炒 chao
灾 1436	炕 3178	炊 chuei
灶 1442	炖 3179	炖 duenn ^{4a}
灿 104	炆 3180	炙 jyh
灸 606	炙 3181	炕 kanq
灼 1528	炒 3182	炉 lu ^{2a}
灵 721	五 炫 3183	
炮 1276	炬 3184	
炆 1336	炮 3185	
(灾) 1436	炆 3185	
四画	(炮) 3186	
炆 1206		
炕 634		
炎 1325		